

FW: Zapytanie prasowe_dotyczy stanowisk zastępców wójtów

Rzecznik Prasowy Wojewody Małopolskiego rzecznik@malopolska.uw.gov.pl

23 lip 2024 11:59 (1 dzień temu)

do mnie, Biuro Prasowe Wojewody Małopolskiego

Bezpieczeństwo: Szyfrowanie TLS [Więcej informacji](#)

Panie Redaktorze,
przekazuję stanowisko Wydziału Prawnego i Nadzoru Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie.

Zgodnie z art. 26a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 609, dalej u.s.g.) wójt powołuje oraz odwołuje swojego zastępcę lub zastępców i określa ich liczbę. Ustawodawca określił przy tym maksymalną liczbę zastępców wójta w danej gminie, uzależniając ją od liczby mieszkańców tej gminy.

Organ nadzoru podkreśla, że zastępca wójta nie jest organem gminy. Zastępca wójta w strukturze organizacyjnej urzędu gminy bezpośrednio podlega wójtowi (podobnie jak sekretarz gminy i skarbnik gminy). Oprócz ogólnych obowiązków pracowniczych wynikających z przepisów ustawy o pracownikach samorządowych, a także z przepisów Kodeksu pracy ustawodawca nie powierza zastępcy wójta żadnych obowiązków, które mógłby on wykonywać samodzielnie, bez upoważnienia udzielonego przez wójta. Zarówno powołanie, jak i odwołanie zastępcy wójta następuje w drodze zarządzenia wójta (art. 26a ust. 1 u.s.g.). Wójt może odwołać zastępcę w każdym czasie. Jak stanowi art. 70 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu pracy, pracownik zatrudniony na podstawie powołania może być w każdym czasie – niezwłocznie lub w określonym terminie – odwołany ze stanowiska przez organ, który go powołał.

Co do zasady, w zakresie przywołanego powyżej art. 26a ust. 1 u.s.g., część doktryny (P. Chmielnicki, A. Wierzbica) stoi na stanowisku obligatoryjności powołania zastępcy wójta, wskazując w Komentarzu do ustawy u.s.g., że wójt powinien powołać zastępcę wójta. Obowiązek powołania zastępcy wójta wynika z tego, że ma on – jak sama nazwa stanowiska wskazuje – zastępować wójta, będącego organem wykonawczym gminy. Biorąc pod uwagę monokratyczny charakter tego organu, jak również wielość jego kompetencji, konieczne jest zapewnienie ciągłości w ich realizacji, w sytuacji gdy z jakichkolwiek przyczyn organ ten nie realizuje ich osobiście. Powołanie zastępcy wójta ma zatem znaczenie z punktu widzenia funkcjonowania gminy.

Odstępianie od powołania zastępcy jest natomiast uznawane za dopuszczalne przez część doktryny (dr hab. S. Płażek) i argumentowane kwestiami ekonomicznymi, czyli zaoszczędzeniem na kosztach wynagrodzenia i możliwością przeznaczenia środków na inne cele. Stąd w praktyce wójtowie często rezygnują z powoływania zastępców.

Należy także wskazać na możliwość udzielenia pełnomocnictw osobom sprawującym inne funkcje, w szczególności sekretarzowi gminy na podstawie art. 33 ust. 4 u.s.g., zgodnie z którym wójt może powierzyć prowadzenie określonych spraw gminy w swoim imieniu zastępcy wójta lub sekretarzowi gminy, a w zakresie zarządu mieniem – na możliwość udzielenia umocowania innej osobie zgodnie z art. 46 u.s.g. do składania oświadczeń woli w imieniu gminy. W razie krótkotrwałej nieobecności wójta gmina może funkcjonować bez zastępcy poprzez system odpowiednio udzielonych pełnomocnictw innym pracownikom urzędu.

Biorąc pod uwagę zakres kompetencji Wojewody, należy podkreślić, że jest on organem zobowiązanym, z mocy art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.), do działań na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to, że Wojewoda Małopolski nie może podejmować działań, do których nie został upoważniony. Art. 87 ustawy o samorządzie gminnym zezwala wojewodzie na ingerencję w działalność gminy tylko w przypadkach, gdy przewidują to ustawy.

W przypadku uchwał jednostek samorządu terytorialnego Wojewoda stwierdza nieważność tychże uchwał, gdy ich treść bądź też sposób ich podjęcia są sprzeczne z konkretnym przepisem prawa, przy czym sprzeczność z prawem musi mieć charakter istotny. Za „istotne” naruszenie prawa uznaje się uchybienie prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 11 października 2018 r., sygn. akt II SA/Łd 747/18), np. naruszenie przepisów prawa ustrojowego oraz prawa materialnego, a także przepisów regulujących procedury podejmowania uchwał, podjęcie uchwały przez organ niewłaściwy, brak podstawy do podjęcia uchwały określonej treści, niewłaściwe zastosowanie przepisu prawnego będącego podstawą podjęcia uchwały, naruszenie procedury podjęcia uchwały (por. wyrok NSA z 11 lutego 1998 r., sygn. akt II SA/Wr 1459/97, sygn. akt SA/Gd 327/95). Stwierdzenie nieważności uchwały może nastąpić więc tylko wtedy, gdy uchwała pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, co jest oczywiste i wynika wprost z treści tego przepisu.

Warto przywołać także zasadę proporcjonalności (adekwatności) ingerencji nadzorczej, wynikającej z art. 8 ust. 2 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego, wedle której to zasady organy nadzoru winny podejmować działania nadzorcze w przypadkach koniecznych. Brak powołania zastępcy wójta do takich przypadków nie należy.

W kontekście powyższego, w obecnym stanie prawnym brak podstawy do uznania wskazanego przez Pana Redaktora „uchybień” – polegającego na braku powołania zastępcy wójta w gminie – za istotne naruszenie prawa przez wójta, a ponadto brak Wojewodzie środka prawnego (bezpośredniej podstawy prawnej) umożliwiającego wezwanie wójta do powołania takiego zastępcy.

Łączę wyrazy szacunku
dr Joanna Paźdźio